

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester

Jaar **2015**
Afdeling **1**
Nummer **415**
Datum akkoord **college van b&w van 2 juni 2015**
Publicatiedatum **3 juni 2015**

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 23 maart 2015 inzake de steenkooloverslag in de Amsterdamse haven en genoegdoening voor slachtoffers van schendingen van mensenrechten in Columbia.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 23 maart 2015 berichtte mensenrechtenorganisatie PAX dat in de Amsterdamse haven kolen worden overgeslagen die afkomstig zijn uit Colombia en onder andere van de internationale mijnbouwbedrijven Drummond en Prodeco.

In het rapport van PAX, getiteld: 'The Dark side of Coal', verklaren daders en getuigen dat deze bedrijven hebben samengewerkt met paramilitaire organisaties. Deze paramilitairen hebben tussen 1996 en 2006 in de mijnregio meer dan 3100 mensen vermoord en 59.000 mensen van hun land verdreven. Drummond en Prodeco profiteren nog steeds van deze mensenrechtenschendingen, onder meer doordat ze exploiteren op of naast geroofd land. Slachtoffers die opkomen voor hun rechten worden nog bedreigd en hebben tot op de dag van vandaag geen erkenning gekregen of compensatie ontvangen.

In Nederland is in oktober 2014 een zogenaamd 'Steenkolenconvenant' afgesloten tussen energiebedrijven en overheden. Daarin zet de minister Ploumen een belangrijke stap op het gebied van genoegdoening voor de slachtoffers van paramilitair geweld. Zij erkent dat het hier gaat om één van de belangrijkste risico's in de kolenketen en belooft zich in te gaan zetten voor het opstarten van een dialoog tussen slachtoffers en mijnbouw bedrijven. Tijdens de steenkolenmissie naar Colombia van 24-26 november 2014 hebben vijf Nederlandse energiebedrijven mijnbouwbedrijf Drummond opgeroepen zich in te zetten voor verzoening met de slachtoffers van grove mensenrechtenschendingen. Ondanks deze belangrijke eerste stap van de energiebedrijven is er geen enkele aanwijzing dat Drummond of Prodeco ook maar enige stap in die richting zetten.

Relevant voor Amsterdam is dat, terwijl de kolen voor hun energiecentrales voor een groot deel worden ingevoerd via de Amsterdamse haven, Duitse energiebedrijven niet betrokken zijn bij het steenkolenconvenant. Ook de twee kolenterminals in de Amsterdamse haven zijn geen partij bij het steenkolenconvenant. Zowel de Duitse energiebedrijven als de kolenterminals laten niet zien op welke wijze zij de risico's in hun aanvoerketen aanpakken, terwijl zij wel die verantwoordelijkheid hebben. Zo schrijven de OESO-richtlijnen onder meer voor dat er niet ingekocht mag worden bij bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen, met name in conflict omstandigheden.

Concluderend: bedrijven in de Amsterdamse haven slaan steenkolen over uit conflictgebieden in Colombia, van bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 23 maart 2015, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college uitsluiten dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen die uit de mijnen van Drummond en Prodeco afkomstig zijn?

Antwoord:

De herkomst van goederen is een zaak van bedrijven in het havengebied, zolang zij binnen de geldende wettelijke kaders handelen. Als aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam NV hebben wij hier geen zeggenschap over. Tegelijkertijd wil het College tegemoet komen aan de belangstelling van de gemeenteraad over dit onderwerp. Bovendien is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de afnemers van kolen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Het college ondersteunt dan ook de inzet van minister Ploumen in het kader van het 'Steenkolenconvenant'. Gezien bovenstaande overwegingen heeft het college Havenbedrijf Amsterdam NV gevraagd om nadere informatie over dit dossier. Havenbedrijf Amsterdam NV (HbA) geeft aan dat zij niet kan uitsluiten dat er kolen uit de mijnen van Drummond en Prodeco in de Amsterdamse haven worden overgeslagen.

2. Zo niet, kan het college een overzicht geven van de herkomst van de kolen die in de Amsterdamse haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam NV geeft aan dat ongeveer 30 procent van de kolen die in de Amsterdamse haven wordt aangevoerd afkomstig is uit Colombia. Colombia is de grootste leverancier van kolen voor de Noordwest- Europese markt.

Er geldt in Nederland geen wettelijke verplichting tot herkomsttransparantie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) vindt het aannemelijk dat het wettelijk invoeren van een verplichting tot *individuele* herkomsttransparantie een overtreding vormt van de (Europese) Mededingingswetgeving.

In het door de minister van Economische Zaken en de energiebedrijven NUON, E.ON, GDF Suez, EPZ en Essent getekende 'Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkoolketen', het zogenaamde steenkolenconvenant, is over herkomst opgenomen dat een derde onafhankelijke partij op verzoek - en op basis van informatie - van de energiebedrijven jaarlijks een *gezamenlijke* lijst zal publiceren van alle mijnen of mijnregio's waar de energiebedrijven hun steenkool inkopen.

3. Zo niet, is de het college het met de fractie van GroenLinks eens dat er transparantie zou moeten bestaan over de herkomst van de kolen die in de haven worden overgeslagen?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

4. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat het onwenselijk is dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is voorstander van het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Als aandeelhouder vraagt het college ten aanzien van het Strategisch Plan ook een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het college zal daarbij ook wijzen op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹, met name die met betrekking tot ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten, en het Havenbedrijf verzoeken hier nader op in te gaan in het Strategisch Plan.

Havenbedrijf Amsterdam NV en de bedrijven die actief zijn in de overslag en verwerking van kolen in de haven zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De kolenterminals zijn (geassocieerd) lid van Bettercoal, een initiatief van een aantal grote Europese (nuts)bedrijven (Dong Energy, EDF, Enel, E.ON, GDF Suez, RWE, Vattenfall).

Havenbedrijf Amsterdam is via de brancheorganisatie van de vijf grootste Nederlandse zeehavens (Rotterdam, Amsterdam, Moerdijk, Zeeland en Groningen) geassocieerd lid van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een steenkolenketen met respect voor mensenrechten en milieu en wil een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van de levensstandaard van de betrokken gemeenschappen. (<http://bettercoal.org/>)

5. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat de gemeente Amsterdam, Haven Amsterdam BV en de bedrijven die kolenterminals in de Amsterdamse haven hebben een eigen verantwoordelijkheid hebben om te voorkomen dat in de Amsterdamse haven steenkolen worden overgeslagen van mijnbouwbedrijven waarvan daders en getuigen hebben verklaard dat zij betrokken zijn geweest bij grove mensenrechtenschendingen, en zich nu niet inspannen voor herstelacties, erkenning, compensatie en een verzoeningsproces?

Antwoord:

Het college is van mening dat dit primair de verantwoordelijkheid is van de bedrijven in de keten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 vraagt het college wel aan het Havenbedrijf om een nadere concretisering van het plan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De in de Amsterdamse haven

¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>

gevestigde (energie)bedrijven als Nuon, EDF (Rietlanden) en OBA zijn betrokken bij het Bettercoal initiatief en/of het kolenconvenant.

6. Is het college – in haar hoedanigheid als enig aandeelhouder van de HA NV – bereid het gesprek aan te gaan met de directie van Haven Amsterdam NV en met de directie van de beide kolenterminals – OBA en Rietlanden – en met hen bindende en concrete afspraken te maken om:
- aantoonbare druk op Drummond en Glencore/Prodeco uit te oefenen om een dialoog te starten met de slachtoffers van het geweld in het mijnbouw gebied gericht op erkenning en verzoening?
 - een publiek signaal af te geven over het belang van een proces gericht op genoegdoening en verzoening en de betrokkenheid van mijnbouwbedrijven daarbij?

Antwoord:

Havenbedrijf Amsterdam heeft al langer contact met de Amsterdamse kolenterminals en energiebedrijven NUON en EDF over dit onderwerp. De bedrijven zijn betrokken bij Bettercoal en het kolenconvenant en via deze platforms wordt de nodige druk uitgeoefend op de betrokken partijen in de steenkolenketen. De betrokkenheid van het Havenbedrijf bij dit onderwerp blijkt ook uit hun deelname aan de conferentie over een verantwoorde steenkoolketen op 6 mei 2015 met onder andere de Colombiaanse vice-minister van mijnbouw.

7. Is het college bereid te onderzoeken welke andere stappen de gemeente kan zetten om zo snel mogelijk te garanderen dat er geen bloedkolen in de haven worden overgeslagen, en dat de bedrijven die profiteren van mensenrechtenschendingen in het verleden overgaan tot compensatie, dialoog en verzoening?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

8. Is het college bereid, als vorenstaande stappen niet de gewenste resultaten opleveren, over te gaan op meer dwingende maatregelen die de gemeente als aandeelhouder heeft? Kan het college aangeven welke middelen daartoe geëigend zijn?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 1, 4 en 5.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester